

"IK WOU VAN ALLES HET BESTE HEBBEN"

oteert U maar al vast in uw agenda: donderdag 11 december. Als alles goed gaat wordt dat de premiëredatum van 'Vrijdag', de nieuwe film van Hugo Claus. En als het aan Hugo ligt, wordt dat iets heel bijzonders. Hij zegt tenminste: "Ik wou van alles het beste hebben. De beste cameraman, de beste acteurs, de beste omstandigheden. Ik heb er lang op moeten wachten. Maar nu is het er!"

De afgelopen twee maanden draaide de camera voor 'Vrijdag', de verfilming van het gelijknamige toneelstuk van Hugo Claus, het verhaal van een man die in de gevangenis belandt wegens ontucht met zijn dochter. "Het stuk dient als vertrekpunt voor het filmscenario", zegt producent Jan van Raemdonck. "De verfilming wijkt totaal af van het toneelstuk, al werden de algemene gevoelens geëerbiedigd".

Voorrang

Claus zelf schreef het scenario en hij zegt daarover: "Het was alsof ik een oorspronkelijk scenario schreef. Mijn voorkeemste bekommernis is namelijk om geen gefilmde toneel te brengen. Niet foto's van pratende mensen. Ik moest het visuele aspect laten prevaleren boven de woorden. Dus alles wat in beelden kan worden omgezet, heeft voorrang gekregen".

De opnamen vonden plaats in Brussel, Luik, Aalst en in Mariakerke, een dorpje niet ver van Mechelen. Jan van Raemdonck: "Het geeft de sfeer weer van het dorp dat Claus op het oog had. Z'n stuk gaat niet over arm werkvolk, maar meer geëvolueerd werkvolk. Bovendien vonden we een leegstaand huis dat we precies zo konden inrichten als we wilden".

Incest

Claus wil met z'n keus voor 'werkvolk' overigens niet suggereren dat incest in dit milieu vaker voorkomt. "Zeker niet, nee", zegt hij. "Maar ik ben het meest vertrouwd met het arbeidersmilieu.

de set. Ik tolereer geen koortsachtige toestanden. Ik stel me ook niet autoritair op. Tenminste niet openlijk. Ik ver krijg liever met enige list wat ik wil, dan met brutaliteit". Die acteurs zijn, wat de hoofdrollen betreft, de Vlaaming Frank Aertsenboom en de Nederlandse Kitty Courbols als het echtpaar en Hilde van Mieghem als het dochtertje.

me', een van de huidige successen in de Nederlandse bioscopen. Hij deed het ook voor Alain Resnais toen die 'Providence' maakte. Omdat beiden gek waren op het licht van de lage landen, werd een deel van de opnamen in België gemaakt.

kom zeer goed overeen met Nederland. Ze werken er volgens een zeer moderne conceptie, maar dat hoeft geen problemen op te leveren. Er zijn nooit, nooit, nooit knelpunten. Alles wordt vriendelijk geregeld". Hij citeert Ricardo Aronovitch die heeft gezegd dat het lang geleden was dat hij met zo'n goeie ploeg heeft kunnen werken. Ricardo is de cameraman, een Argentijn die sinds '69 in Frankrijk woont. Er is vrijwel geen Franse regisseur van naam voor wie hij niet de camera heeft gehanteerd. Dat deed hij bijvoorbeeld voor Costa Gavras voor diens 'Claire de fem-

Claus zegt: "Filmen met die man betekent een doorlopende reeks verrassingen. We hebben afgesproken dat hij gewoon zijn gang mag gaan. Hetzelfde geldt voor de acteurs. Ze mogen eigenlijk doen waar ze zin in hebben, op basis van een bepaald stramen. Er heerst een fijne, ontspannen sfeer op

Claus: "Het is een mirakel dat we haar hebben gevonden. We hadden wel 25 meisjes op het oog, maar er was altijd wat iets mee. Ofwel zaten ze nog op school en hadden geen ervaring, ofwel waren het goede actrices, maar ietsje te oud. Hilde heeft geen ervaring, maar ze kan gewoon verrschrikkelijk goed acteren. Een natuurtalent, een mirakel, ja echt".

Bovendien heb ik dat gekozen omdat 'Vrijdag' een melodrama is en arbeiders een meer directe manier hebben om zich te uiten. Bij de burgerlijk zekere bij de hogere, gaat dat onder grote lagen van sociaal verkeer en hypoocrisie schuil. Men gedraagt zich dus een ietseje geheimzinniger. En ik wou een film maken waarin emoties naakt en ongehinderd naar voren konden komen". 'Vrijdag' is een Belgisch-Nederlandse co-productie, waarbij België tweederde van de inbreng voor haar rekening neemt. Jan van Raemdonck: "Dat geldt zowel het artistieke als het technische, al moet je het natuurlijk soepel berekenen". Het is niet zijn eerste ervaring met Nederland. Behalve voor de BRT-televisieserie 'Rubens' tekende hij onder meer voor de films 'Mira', 'Pallister', 'De Loteling' en 'Dokter Vlimmen'.

Knelpunten

Over samenwerking zegt hij: "Ik voel er geweldige voor. Ik